

Inspektorat Szkolny  
Białsko-Podlaski  
w Białej Podlaskiej  
Dnia 15 marca 1938r.

Okólnik nr.6.

Wg rozdzielnika.

1. D Z I E Ń 19 M A R C A 1938 R.

Odpis. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Warszawa, dnia 8 marca 1938r. Nr. II-W-2330/38.

Dzień 19 marca jest dniem, który w szczególny sposób zapisał się na zawsze w pamięci Narodu jako dzień Imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa P I Ł S U D S K I E G O. Dzień ten święciliśmy zawsze uroczystością za Jego życia. Dziś, chociaż Go wśród nas zabrakło, nie mniej silnie łączymy się myślą i sercem z Tym, który Polskę wyzwolił i do Wielkości prowadził.

W dniu 19 marca bieżącego roku, podobnie jak w roku ubiegłym młodzież szkolna weźmie udział w uroczystych nabożeństwach, a po ich wysłuchaniu powróci do szkół, podejmując normalną pracę.

W dniu tym Pan Prezydent Rzeczypospolitej wygłosi przemówienie, poświęcone Pamięci Wielkiego Budowniczego Niepodległości, które transmitować będzie Polskie Radio na wszystkie swoje rozgłośnie.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół zaznajomią młodzież w sposób uznany przez siebie za najodpowiedniejszy z przemówieniem Pana Prezydenta.

M i n i s t e r  
/-/W. Świętosławski

Podając powyższe do wiadomości proszę zaznajomić wszystkie dzieci z przemówieniem Pana Prezydenta bądź to przez zainstalowanie radioodbiorników w szkole, na placu szkolnym, czy też w inny możliwy do zrealizowania przez kierownictwa sposób.

2. Dzień Imienin Naczelnego Wodza  
Edwarda ŚMIGŁĘGO RYDZA.

Odpis. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Warszawa, dnia 12 marca 1938r. Nr. II-W-2471/38.

Dzień 18 marca jest dniem Imienin Naczelnego Wodza sił Zbrojnych Rzeczypospolitej, Marszałka Edwarda ŚMIGŁĘGO RYDZA. Dzień ten obchodzi uroczystością nasza armia, składając życzenia swemu Naczelnemu Wodzowi. Do uczuć armii przyłącza się cała młodzież, zwracając się również myślą ku Temu, co dźwiga trud pracy związanej z dziełem Obrony Narodowej.

Dnia 18 marca Dyrekcje szkół zarządzają uroczyste zbiórki hufców szkolnych / zależnie od warunków i planu zajęć w mundurach przysposobienia wojskowego/, na których komendanci /komendantki/ odczytają załączoną odezwę do młodzieży. Zbiórki należy urządzić wewnątrz budynków szkolnych.

Minister  
/-/W. Świętosławski

Podając powyższe do wiadomości i wykonania w sposób jaki kierownictwa ze względów wychowawczych uznają za najodpowiedniejszy bez przerywania jednak normalnych zajęć w szkołach.

3. Kompletory narzędzi do zajęć praktycznych

w szkołach I i II stopnia.

Zawiadamiam, iż Tow. P. B. P. S. P. wszczęło akcję zaopatrzenia szkół I i II stopnia w odpowiednie kompletory narzędzi do zajęć praktycznych, skompletowane w odpowiednich szafkach wg wzoru ogłoszonego.

Anal. g.  
19.11.  
1950

10 pnh.  
okadunka.  
podp.

w wydawnictwie Ministerstwa W.R. i O.P. p.t. "Publiczne Szkoły Powszechne Pierwszego stopnia - Teren, Budynki, sprzęty", str. 94. Wartość kompletu według cen rynkowych wynosi 80 zł. Szkoły zaś mogą je otrzymać, o ile Opieki Szkolne lub Komitety Rodzicielskie wpłacą na rachunek T-wa Pop. Bud. Publ. Szk. Powsz. w Lublinie za narzędzia dla szkół I stopnia tylko 20, II stopnia tylko 25 zł. Resztę należności pokryją samorzady, Kuratorium i Towarzystwo.

Wykorzystując zatem b. dogodną dla zaopatrzenia szkół w omawiane narzędzia okazję zechcą kierownictwa zainteresować omawianą akcją odnośne czynniki i poczynić starania, by nie pozostała się żadna szkoła bez ww. narzędzi.

sposób załatwienia sprawy z podaniem obowiązujących terminów omawia szczegółowo załączona do zainteresowanych szkół odezwa Towarzystwa P.B.P. O.P. wraz z deklaracją i czekiem.

W dokonywaniu zamówień i wpłat należy zastosować się ściśle do wskazań w odezwie zawartych.

#### 4. Pomoc w kształceniu wybitnie zdolnych uczniów - dzieci rolników.

Na zasadzie okólnika Ministerstwa W.R. i O.P. Nr. 72 z dnia 6 sierpnia 1936r. /Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 6 z dn. 7. VIII. 1936r., poz. 126/ przypominam Kierownictwom szkół i pp. Nauczycielom Kierującym o obowiązku zgłoszenia na ustalonym formularzu w miesiącu kwietniu b.r. do Zarządów Gmin dwu wybitnie zdolnych i godnych pomocy uczniów /uczennic/ dzieci rolników, kończących szkołę, względnie odpowiednią klasę, dającą podstawę do przejścia do szkoły powszechnej wyższego stopnia lub szkoły innego typu.

W celu uniknięcia skarg, jakie nadchodzą z niektórych gmin jako by nie wszystkie szkoły zgłaszały kandydatów do stypendium lub zawiadamiwały o braku takich kandydatów, polecam ściśle zastosować do ww. okólnika Ministra i zgłosić w kwietniu nazwiska wybranych uczniów Zarządowi Gminy lub zawiadomić o braku odpowiednich kandydatów.

PP. zaś Kierownicy lub Nauczyciele delegowani przeze mnie do Komisji stypendialnej nadesłali mi do końca marca sprawozdanie za rok ubiegły, w którym podadają wysokość stypendium, uchwalonego przez Radę Gminną, liczbę kandydatów zgłoszonych z wymienieniem szkół, które ich nie zgłosiły i nie zawiadomiły o braku odpowiednich kandydatów Zarządowi Gminy, komu stypendium przyznano i na jakiej podstawie/decyzją komisji stypendialnej, czy też Zarządu Gminy bez porozumienia z Komisją stypendialną/. W jakich zakładach zostali stypendyści umieszczeni i jak się uczą./Czy Komisja utrzymuje kontakt ze stypendystami i w jaki sposób otrzymuje dane o ich postępach w nauce oraz czy stypendium zostanie przyznane dotychczasowym stypendystom, czy też nowym kandydatom/. Kiedy Komisja stypendialna odbyła posiedzenie w sprawie przyznania stypendium. Proszę również o wyrażenie opinii, czy wskazane jest dzielenie stypendium między kilku kandydatów, czy też lepiej byłoby przyznawać całą kwotę jednemu stypendyście i dlaczego.

#### 5. Kursy wieczorowe doksztalcające.

Kierownictwa szkół prowadzące kursy wieczorowe doksztalcające dla przedpoborowych otrzymują blankiety "wykazów", które po zakończeniu pracy należy wypełnić i razem z dziennikiem lekcyjnym przesłać do Inspektoratu szkolnego najpóźniej do dnia 30 kwietnia 1938r. Przy wypełnianiu wykazów należy kierować się zgodnie z pismem Kuratorium O.S.L. z dnia 8. IV. 1937r. Nr. OP. 6758/37 następującymi wskazaniem:

1. słuchaczom, którzy ukończyli z pomyślnym wynikiem II stopień kursów dla młodzieży przedpoborowej i poborowej, należy wydawać zaświadczenia jeśli:
  - a/ pilnie uczęszczali na kurs, co stwierdzi nauczyciel
  - b/ uzyskali pomyślną ocenę wyników swej pracy, co winno być odnotowane w wykazie słuchaczy, jaki będzie przesłany przez kierownika szkoły do

Inspektoratu szkolnego wg załączonego wzoru Nr.1. Nauczyciele kursów winni stawiać oceny z pełnym poczuciem odpowiedzialności i z prędkością świadomości, że są one zgodne z faktycznymi wynikami pracy słuchaczy.

Wypełniony "wykaz absolwentów kursu dokształcającego dla przedpoborowych" posłuży za podstawę do wysłania odpowiedniej ilości zaświadczeń dla słuchaczy kursu.

W dzienniku lekcyjnym bez względu na to, czy słuchacze otrzymają świadectwa czy nie, wszystkim słuchaczom należy w rubryce "postępy" wpisać odpowiednią ocenę. Dzienniki lekcyjne starannie wypełnione będą podstawą przy obliczaniu dodatkowych wynagrodzeń.

Pożądanym byłoby uroczyste zakończenie okresu pracy. Tam, gdzie warunki miejscowe na to pozwolą, zakończenie pracy na kursie możnaby połączyć z wieczornicą, przedstawieniem teatralnym, czy inną imprezą. Do współudziału w urządzeniu uroczystości możnaby powołać działające na miejscowym terenie instytucje kulturalno-społeczne i w ten sposób zainteresować szersze kręgi społeczeństwa wynikami pracy na kursach oraz stworzyć odpowiednią podietę do następnego etapu pracy.

#### 6. Sprawozdania powizytacyjne.

-----

Wobec tego, iż niektóre Kierownictwa szkół sprawozdania powizytacyjne traktują jako korespondencję odnoszącą się indywidualnie do pp. Kierowników i będącą do ich osobistego użytku wyjaśniam, iż sprawozdanie jest aktem urzędowym odnoszącym się do szkoły i w jej aktach winno być zatrzymywane i przechowywane niezależnie od zmian, jakie na stanowisku kierownika szkoły zachodzą.

Zabieranie zatym sprawozdania z sobą przez pp. kierowników, czy nauczycieli kierujących z okazji zmiany miejsca służbowego jest niedopuszczalne.

#### 7. Pomoc lekarska dla funkcjonariuszów państw.

-----

W uzupełnieniu okólnika inspektoratu szkolnego z dnia 27 stycznia 1938r. Nr. 5, pkt. "7" zawiadamiam, iż na terenie powiatu bialskiego z dniem 1 marca 1938r. pomocy lekarskiej dla funk. państwowych prócz dotychczas umówionych lekarzy, udzielać będą:

- 1/ P. Dr. Świętek Konstanty - Biała Podlaska, ul. Pierackiego od godz. 10 - 12.
- 2/ P. Dr. Lipiński Jan - Biała Podlaska, ul. Narutowicza 13 od godz. 11- 12 i od 18- 20.

#### 8. Radiofonizacja szkół powszechnych.

-----

Kuratorium O. S. L. pismem z dn. 23. II. 1938r. Nr. I-291/38 oraz na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 29. XII. 1937r. nr. szt. 4638/37 zawiadomiło, że społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju /Warszawa I, Moniuszki 2-a m-16/ wszczął akcję, zmierzającą do zaopatrzenia szkół powszechnych w aparaty radiowe przy pomocy dobrowolnych ofiar społecznych. W tym celu Komitet ogłosił odezwę do instytucyj i osób z prośbą o nabywanie aparatów radiowych dla szkół wybranych przez ofiarodawców w porozumieniu z Komitetem, lub też o deklarowanie odpowiedniej kwoty na Fundusz Radiofonizacji szkół przy Społecznym Komitecie Radiofonizacji Kraju /Konto Funduszu Radiofonizacji szkół w P. K. O. nr. 16.130/. Specjalne ulgowe ceny odbiorników, uzyskane przez społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju, wynoszą za 3-lampowy odbiornik bateryjny wraz z lampami od zł. 90.-- do zł. 125. w zależności od jakości wyposażenia odbiornika. Ceny tych samych odbiorników wraz z akumulatorem i baterią anodową wynoszą zł. 113. do zł. 173. w zależności od pojemności akumulatora i rodzaju baterii anodowej. Na każdym ofiarowanym aparacie /z kwotą od 113 do 173 zł./ umieszczona będzie tabliczka z nazwą instytucji, która odbiornik ofiarowała. Ponadto spis fundatorów odbiorników radiowych dla szkół ogłoszony zostanie przez Radio oraz umieszczony w wydanej specjalnie "Złotej Księdze" Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju.

Proszę o podanie powyższego do wiadomości na zebraniach rodzicielskich oraz dołożenie starań w kierunku jak najwydatniejszego

poparcia wspomnianej akcji w granicach obowiązujących przepisów.  
O ewentualnym zainstalowaniu radioodbiornika w szkole należy inspektorat niezwłocznie zawiadomić.

#### 9. Niszczenie mienia kolejowego przez dzieci.

---

Nawiązując do okólnika nr.21 z dnia 23.IV.1936r.nr.0-6133/36 /Dz.Urz.Kuratorium O.S.Lub.z maja 1936r.nr.9/83,poz.58/, podaję do wiadomości na podstawie pisma Kuratorium O.S.L.z dn.26.I.1938r.nr.0-1661/38, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdza stały wzrost uszkodzeń mienia kolejowego, spowodowanych przez dzieci, bawiące się w pobliżu linii kolejowych.

W związku z tym przypominam wydane w tej sprawie zarządzenia, które podkreślają konieczność uświadamiania młodzieży o szkodliwość i niebezpieczeństwie w mienia kolejowego oraz zwracają uwagę na potrzebę poszanowania dobra publicznego. Akcja w tym kierunku powinna być prowadzona stale i konsekwentnie i nie może się ograniczyć do jednorazowego przeciwdziałania.

W sprawę powyższą należy zainteresować również Koła rodzicielskie i zachęcić je do współdziałania ze szkołą w zwalczaniu tego częstego nieświadomego szkodnictwa.

W niszczenia

#### 10. Organizacja Wyższych Kursów Nauczycielskich w r.szk.1938

---

Na podstawie zarządzenia Kuratorium O.S.L.z dn.26.II.1938r. nr.I-3233/38 zawiadamiam, że kandydaci z Ckregu Szkolnego Lubelskiego mogą ubiegać się o przyjęcie na W.K.N.za urlopiami płatnymi lub płatnymi za zwrotem kosztów zastępstwa na raty do następujących miejscowości:

- gr.humanistyczna - w Warszawie,
- " geogr.Przyrodnicza - we Lwowie,
- " mat., przyrodnicza - w Warszawie,
- " zaj.prakt.i rysunku - w Warszawie,
- " śpiewu i wychow.fiz. - w Poznaniu.

Do innych miejscowości mogą być przyjęci nauczyciele/lki/ w miarę wolnych miejsc a korzystać jedynie z urlopiów bezpłatnych lub płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa bez rozłożenia na raty.

Podania wraz z odpisami wykazów stanu służby oraz arkuszami spostrzeżeń i świad.lekarsk. należy nadsyłać do inspektoratu do 10 kwietnia b.r.

Komunikat w sprawie Państwowych Wyższych Kursów Naucz.w r. szk.1938/39 jest do przejrzenia w kancelarii inspektoratu szk..

#### 11. Tydzień Propagandowy Polskiego Związku Zachodniego.

---

Na zasadzie zarządzenia Kuratorium O.S.L.z dn.10.III.1938r. Nr.0-5008/38 zawiadamiam, iż w czasie od 30 marca do 6 kwietnia br. Polski Związek Zachodni organizuje zwyczajem lat ubiegłych: "Tydzień Propagandowy P.Z.Z."

Tydzień ten poświęcony będzie sprawom i potrzebom przygranicznych powiatów Rzeczypospolitej na zachodzie i północy pod hasłem: "Przygraniczne pancernem Rzeczypospolitej".

Ze względu na doniosłe zadania Polskiego Związku Zachodniego i cele "Tygodnia" zachęcam Nauczycielstwo do poparcia akcji związku i wzięcia czynnego udziału w imprezach "Tygodnia".

#### 12. Rocznicą odzyskania dostępu do morza.

---

W sprawie powyższej przesyłam w załączeniu okólnik Ministerstwa W.R.i O.P.do wiadomości i wykonania w b.m.przez te szkoły, które dotychczas tych uroczystości i zbiórki jeszcze nie zorganizowały.

### 13. Wycieczki szkolne do Biskupina.

-----

Nawiązując do pisma okólnego Kuratorium O.S.Lub. nr 6468/37 /Dz.Urz K.O.S.Lub. z dn.1 maja 1937r, nr 9/95/ w sprawie zwiedzania przez wycieczki szkolne przesłowińskiego grodu w Biskupinie podają do wiadomości na podstawie pisma Kuratorium O.S.Lub. z dn.8.III.b.r.nr O.WF. 4317/38, że zwiedzanie Biskupina będzie udostępnione w b.r.szk. dla młodzieży szkolnej w czasie od 10 maja do 1 października.

Do Biskupina można dojechać kolejką powiatową lub autobusem ze Żnina /11 km/, oraz autobusem z Gniezna. Kolej Powiatowa i autobusy udzielają zniżek dla wycieczek. Wstęp na wykopaliska razem z przewodnikiem wynosi 10 gr od ucznia szkoły powsz. Schroniska noclegowe znajdują się w szkole w Biskupinie i w hotelu w Gąsawie /razem na 60 osób oraz w szkole w Żninie /na 60 osób/. Na miejscu wykopalisk jest czynny jadłodzielnia. Na miejscu można nabywać fotografie, pocztówki, broszury i t.d. kąpiel w jeziorze dozwolona. W najbliższej okolicy Biskupina można zwiedzić jeszcze: 1/ ruiny zamku z XIV wieku zbudowanego przez Mikołaja zwanego "Krwawym Diabłem" w Wenecji, 2/ kościół drewniany w Gąsawie, 3/ pomnik Leszka Białego w Marcinkowie Górnym koło Gąsawy.

Pożądane jest wcześniejsze porozumienie się kierownictwa wycieczek z p.dr J.Kostrzewskim, profesorem Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu.

### 14. Wszawica w szkołach i jej zwalczanie.

-----

Jak wynika ze sprawozdań szkolnych wśród dziatwy szkolnej wciąż szerzy się wszawica, która ma swe źródło w niskiej kulturze ludności, w niedostatecznym zrozumieniu potrzeby dbałości o czystość odzieży i ciała.

W związku z powyższym proszę pp.Kierowników i Nauczycieli Kierujących o baczne zwracanie uwagi na wygląd zewnętrzny dzieci, na schludność ich ciała i odzieży, a specjalnie na to, by dziatwa nie przychodziła do szkoły zawszona.

Dzieci zawszone należy odsyłać do domu udzielając im i ich rodzicom ustnie pouczeń, w jaki sposób mają się uwolnić od pasożyta. Rodziców zaś ostrzec należy na podstawie okólnika Min.W.R.i O.P.nr 41 z dn.13.I.1924r L.344/I w sprawie wszawicy w szkołach i jej zwalczania /Dz.Urz.M.W.R.i O.P. Nr 4/126, z dn 15.III.1924r/, że dziecko zawszone nie zostanie przyjęte do szkoły, a dni w ten sposób z winy dziecka i rodziców opuszczone będą traktowane jako nieusprawiedliwione.

### 15. Dom Pracy Kulturalnej.

-----

Przesyłam szkołom II i III stopnia broszurkę propagandową p.t."Dom Pracy Kulturalnej" do zapoznania się z jej treścią i udostępnienia jej sąsiednim szkołom I stopnia.-

Załączniki.

Inspektor szkolny  
/-/ Bolesław Donten

Za zgodność:

p.o. sekretarz administracyjny

*Helena Borysiakowa*  
Helena Borysiakowa

Otrzymują:

-----  
Kierownictwa i Nauczyciele Kierujący Publ.szkół Powsz.do wykonania,  
Podinspektorzy szkolni, Instruktor Oświaty Pozaszkolnej,  
Kierownictwo szkoły Cwiczeń w Leśnej Podlaskiej oraz  
Kierownictwa Prywatnych Szkół Powszecznych - do wiadomości.-

*Wpł. 17/IV.380*  
*№ 19.*